

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ภูมิวิโลกตามแนวความคิดใหม่

โดย....ร.อ.บุญเสริม บุญเจริญผล*

กล่าวนำ

ในชีวิตการเป็นอาจารย์สอนวิชาเศรษฐศาสตร์ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีอุปสรรคอยู่อย่างหนึ่ง คือได้ทำคนฉลาดให้กลายเป็นคนโง่มาแถมมากตมมาก นี่มิใช่มีแต่ข้าพเจ้าคนเดียว อาจารย์สอนเศรษฐศาสตร์อื่น ๆ ก็คงมีเช่นเดียวกัน และบางทีจะมากกว่าข้าพเจ้าเสียด้วยซ้ำไป

ทำไมข้าพเจ้าจึงว่าการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์เป็นบาป ขอเท็จจริงมีอยู่ว่า วิสิตที่เข้ามาศึกษาในคณะเศรษฐศาสตร์ ตอนเข้ามาใหม่ ๆ ก็มีความรู้สึกนึกคิดสะอาดบริสุทธิ์จะให้เหตุผลอันใดอันเกี่ยวกับการทำมาหากินของมนุษย์ก็มักพลได้ถูกต้อง ถ้าจะฉกฉวยลากบ้างก็คงไม่ร้ายแรงนัก ครั้นเมื่อเข้ามารับการศึกษา 4 ปี ความรู้สึกนึกคิดก็เปลี่ยนแปลงไปมาก เพราะได้ถูกทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ย้อมหัวกันจนลึ้มหลึ้มตามไม่ขึ้น ความคิดอ่านของตนเองเหือดแห้งไปจากห่วงหลักของปัญญา บัดนี้คิดในทางเศรษฐศาสตร์จำนวนไม่น้อยได้กลายเป็นมิจฉาธุริเป็นทาสที่ซื้อสัตย์ต่อทฤษฎี ใครจะมาแตะต้องกล่าวหาว่าทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ผิดไม่ได้เป็นอันขาด บัดนี้คิดของเราได้ตกเป็นทาสของปัญญาของฝรั่งไปตาม ๆ กัน โดยไม่ยอมคิดสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ก้าวหน้าไปกว่าที่บรรพบุรุษทางเศรษฐศาสตร์ได้คิดไว้แต่กาลก่อน ไม่ยอมคิดแปลงทฤษฎีให้สอดคล้องกับความเป็นจริง ตรงข้ามกับช่วยปึกเปื้อนข้อเท็จจริงให้สอดคล้องกับทฤษฎี ทั้งนี้ก็เพราะพวกเราเป็นโรคกลัวฝรั่ง ไม่กล้าหาอะไรให้ก้าวหน้ากว่าฝรั่ง เราคิดฝรั่งกันจนลึ้มหลึ้มตามไม่ขึ้น คิดเสียว่าสิ่งใดที่ฝรั่งคิดไม่ได้คนไทยย่อมคิดไม่ได้ แล้วก็เดินตามรอยเท้าฝรั่งต่อไปด้วยความภักดี

ยิ่งกว่านั้นอาจารย์สอนเศรษฐศาสตร์บางคนยังได้ช่วยเพิ่มความเป็นมิจฉาธุริให้แก่นิสิตยิ่งขึ้นไปอีก โดยยึดถือเอาทฤษฎีตามตำราเป็นมาตรฐานในการให้คะแนน นิสิต

* ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ใดมีความคิดที่ล้ำหน้าเกินเลยนอกเหนือทฤษฎีไปจะถูกตัดสินให้ตกทันที การกระทำเช่นนี้เป็นการบ่อนทำลายความงอกงามทางสติปัญญาของเด็กหนุ่มสาว ทำให้คนหนุ่มสาวกลายเป็นทาสทางปัญญา แล้วทรัพยากรบุคคลของเราก็จะมีคุณภาพดีได้อย่างไร อย่างนี้ก็สำเร็จออกไปเป็นเสียกระดาษเสื่อน้ำลาย ไม่มีผลสำเร็จในทางพัฒนาเศรษฐกิจเป็นขึ้นเป็นอันพอที่จะอวดใครเขาได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ข้าพเจ้าจึงเสี่ยงเสนอข้อคิดเห็นแปลก ๆ ขึ้นมา โดยดัดแปลงปรับปรุงจากทฤษฎีที่เชื่อถือกันอยู่บ้าง คิดใหม่เพิ่มเติมเข้าไปบ้าง เพื่อเป็นตัวชักชวนให้นักเศรษฐศาสตร์ไทยช่วยกันแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี โดยไม่ต้องสนใจต่อคำครหาของผู้ที่ตกเป็นทาสทางปัญญา ยึดเอาทฤษฎีเก่า ๆ เป็นยาเสพติด ก็ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์นั้นเป็นทฤษฎีทางสังคม สังคมแต่ละแห่งย่อมไม่เหมือนกัน ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไป ฉะนั้นทฤษฎีก็ควรจะได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ตรงข้อเท็จจริงได้ มิใช่บิดเบือนข้อเท็จจริงให้ตรงกับทฤษฎีอย่างที่เป็นกันอยู่

แนวความคิดใหม่

เนื่องจากว่าเวลาในการบรรยายมีจำกัด ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอเสนอแนวความคิดใหม่เพียงเท่าที่เวลาจะอำนวยให้ ขอเสนอเฉพาะแนวความคิดใหม่ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภคเท่านั้น ปล่อยให้เรื่องอื่น ๆ เป็นหน้าที่ของท่านผู้ฟังจะนำไปคิดกันต่อไป แนวความคิดใหม่มีดังนี้

แนวความคิดใหม่เกี่ยวกับ(Utility)

ได้เพิ่มประโยชน์ที่แท้จริงเข้าไปกับความพอใจโดยถือว่า Utility มีใช้เพียงแต่ระดับของความพอใจเท่านั้น แต่เป็นระดับของประโยชน์ที่แท้จริงที่ได้รับอีกด้วย ไม่ว่าผู้บริโภคจะมีความพอใจหรือไม่ก็ตาม

แนวความคิดใหม่เกี่ยวกับความสุขจากการบริโภค ถือหลักเกี่ยวกับพุทธศาสนา
ความสุขจากการบริโภค เป็นสัดส่วนโดยตรงกับชนิดและปริมาณของสินค้าที่บริโภค
และเป็นสัดส่วนกลับความต้องการ

$$H = f(Q, D)$$
$$dH = \frac{\partial H}{\partial Q} dQ + \frac{\partial H}{\partial D} dD$$

แนวความคิดใหม่เกี่ยวกับบรรทัดประโยชน์ของเงิน

ได้แบ่งเงินของผู้บริโภคออกเป็น 2 ประเภท คือเงินใช้จ่ายกับเงินออม เงิน
ทั้งสองประเภทมี marginal utility ต่างกันโดยสิ้นเชิง

แนวความคิดใหม่เกี่ยวกับ marginal utility ของสินค้า

marginal utility ของสินค้าและบริการไม่มีทางเป็นศูนย์ ไม่ทางเป็นลบ

$$MU > 0$$

ทั้งนี้ก็ต้องขอสมมุติว่า สินค้านี้ไม่ใช่สินค้าเสรี และผู้บริโภคเป็นบุคคลธรรมดา ไม่
เป็นผู้หมกมุ่นและไม่เป็นผู้วิกลจริต

แนวความคิดใหม่เกี่ยวกับที่มาของเส้นอุปสงค์

ได้หาวิธีการไต่หาที่มาของเส้นอุปสงค์โดยไม่ใช้ indifference curve
สัมพันธ์กับ price line ซึ่งทำให้ง่ายกว่า

ลักษณะของเส้นอุปสงค์ในกรณีต่าง ๆ แบ่งย่อยดังนี้

1. เส้นอุปสงค์เมื่อผู้ซื้อนึกถึงราคาปัจจุบันและพิจารณาถึงเวลา
2. เส้นอุปสงค์เมื่อผู้ซื้อนึกถึงราคาในอนาคต
3. เส้นอุปสงค์เมื่อผู้ซื้อบริโภคสินค้าเพื่ออรรถมั่งอรรถมี
4. เส้นอุปสงค์เมื่อสินค้าแบ่งส่วนย่อยไม่ได้

ดุลยภาพในตลาดสินค้าและบริการ

ถือว่าดุลยภาพที่แท้จริงในตลาดไม่มี ดุลยภาพเป็นเพียงเหตุบังเอิญในช่วงระยะเวลาสั้นๆ เท่านั้น

ตัวการกำหนดราคามีคือ demand ติดกับ supply ผู้กำหนดราคาคือผู้ขายหรือผู้ซื้อหรือรัฐบาล แล้วแต่ว่าใครจะเป็นผู้มีอำนาจต่อรองมากกว่ากัน การกำหนดราคาอาศัยแนวทาง

$$P = f(Q_D - Q_S)$$

และได้เขียนกราฟแสดงว่าดุลยภาพในตลาด ($Q_D = Q_S$) เป็นเหตุบังเอิญอย่างไร

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริโภค

ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริโภคไว้ตามควร เพราะทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ไม่มีใครให้คำแนะนำแก่นักคิด ในฐานะผู้บริโภคเราควรจะทำอย่างไร

สิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ในการเสนอแนวความคิดใหม่ซึ่งกระทบกระเทือนต่อทฤษฎีนี้ อาจทำให้ผู้ที่เสพยาติทฤษฎีเก่า ๆ อยู่เกิดความไม่พึงพอใจ และอาจโต้แย้งขึ้นได้ ข้าพเจ้าจะไม่ขอโต้แย้งด้วย เพราะความถูกต้องของท่านก็เป็นความถูกต้องของท่าน ความถูกต้องของข้าพเจ้าก็เป็นความถูกต้องของข้าพเจ้า เมื่อท่านคิดว่าทฤษฎีของท่านถูก ข้าพเจ้าก็มีสิทธิที่จะคิดว่าทฤษฎีของข้าพเจ้าถูก

เราจะมาเสียเวลาทุ่มเถียงกันทำไม ในเมื่อเราก็ต่างไม่ทราบว่า พระเจ้าที่แท้จริงมีที่ซักกันแน่
